

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo sigurnosti

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Министарство безбједности

**IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU SREDNJOROČNOG PLANA RADA
MINISTARSTVA SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE 2021-2022. GODINA**

Sarajevo, februar 2023. godine

SADRŽAJ

I	UVOD	2-3
II	NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA U PERIODU 2021- 2022.GODINA.....	4-16
III	IZAZOVI U PROVOĐENJU.....	17
IV	NAUČENE LEKCIJE.....	17-18
V	ZAKLJUČAK	18
VI	ANEX – TABELARNI PREGLED REALIZACIJE PROGRAMSKIH ZADATAKA	19-30

Poglavlje I – UVOD

Izvještaj o provođenju Srednjoročnog plana rada Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za period 2021-2022. godina pripremljen je u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada, načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („*Službeni glasnik BiH*“, broj 94/14) i Uputstvom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („*Službeni glasnik BiH*“, broj 45/15), te predstavlja operacionalizaciju Srednjoročnog plana rada Ministarstva za period 2020-2022. godina.

1.1. Kratak opis nadležnosti institucije

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine nadležno je za:

- zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prijelaza i regulisanje prometa na graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine;
- sprječavanje i otkrivanje učinilaca krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom;
- međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti Ministarstva (saradnja sa INTERPOL-om, EUROPOL-om, SELEC, MARRI...);
- zaštitu lica i objekata;
- prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost Bosne i Hercegovine;
- organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu Bosne i Hercegovine;
- provođenje međunarodnih obaveza i saradnju u provođenju civilne zaštite, koordiniranje djelovanja entitetskih službi civilne zaštite u BiH i usklađivanje njihovih planova za slučaj prirodne ili druge nesreće koje zahvataju teritoriju Bosne i Hercegovine, i donošenje programa i planova zaštite i spašavanja;
- kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u Bosni i Hercegovini;
- uređuje procedure i način organizacije službe vezano za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini;
- pružanje podrške policijskim tijelima Bosne i Hercegovine;
- školovanje i stručno usavršavanje kadrova u skladu s potrebama policijskih tijela Bosne i Hercegovine i drugih službi i agencija iz oblasti sigurnosti;
- forenzička ispitivanja i vještačenja.

U sastavu Ministarstva, kao upravne organizacije djeluju:

- Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine - Granična policija Bosne i Hercegovine - Državna agencija za istrage i zaštitu - Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja - Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova - Agencija za policijsku podršku - Služba za poslove sa strancima.

1.2. Kratak pregled ciljeva i programa institucije

U skladu sa Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine, utvrđena su strateška pitanja i definisani ciljevi Ministarstva.

Opći cilj/ načelo razvoja: „**Upravljanje u funkciji rasta**“, što podrazumjeva povećanje kapaciteta administracije, jačanje vladavine prava i suzbijanje korupcije u ciju pružanja adekvatnih javnih usluga.

Iz navedenog općeg cilja, proizašao je strateški cilj: „**Ubrzati proces tranzicije i izgradnje kapaciteta**“.

Nakon toga, definiran je srednjoročni cilj Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine:

„**Unapređenje sigurnosnog sektora u BiH sa aspekta odgovornosti i efikasnosti**“.

Na radnim sastancima predstavnika Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva finansija i trezora BiH , te Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, izvršena je izmjena/inoviranje programske strukture i određeni specifični ciljevi Ministarstva sigurnosti BiH, a to su:

Specifični cilj 1: „**Unapređenje međunarodne saradnje i perspektiva BiH u oblasti sigurnosne politike**“;

Specifični cilj 2: „**Zaštita društva od nezakonitih aktivnosti i krivičnih djela, uz aktivnosti praćenja i analize svih oblasti iz nadležnosti institucije**“.

Za realizaciju utvrđenih ciljeva, Ministarstvo je definiralo sljedeće programe:

Program 1) **Saradnja sa međunarodnim institucijama u oblasti sigurnosne politike;**

Program 2) **Obezbjedenje efikasnog i efektivnog sigurnosnog sektora.**

Program 1) **Saradnja sa međunarodnim institucijama u oblasti sigurnosne politike** ostvaruje se realizacijom sljedećih projekata: Provedba politika u oblasti imigracija i azila; Aktivnosti na sprečavanju trgovine ljudima; Priprema i provođenje međunarodnih sporazuma (zakonski, podzakonski i drugi normativni akti), rješenja, strategija, planova i izvještaja; te Razvijanje sistema za zaštitu tajnih podataka.

Program 2) **Obezbjedenje efikasnog i efektivnog sigurnosnog sektora** ostvaruje se realizacijom sljedećih projekata: Praćenje, analiza i koordinacija u oblastima: korupcije i organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina i zloupotrebe narkotika; Praćenje i analiza granične i opće sigurnosti, održavanje i razvoj IKT sistema u sigurnosnom sektoru; te Zaštita i spašavanje.

Poglavlje II NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA U PERIODU 2021-2022. GODINA

2.1. Doprinos ostvarenju strateških ciljeva

Migrantska kriza, njeni trendovi i popratne pojave, jačanje međunarodne saradnje i druga važna pitanja, vezana za graničnu i opću sigurnost, te zastoji i sporost u donošenju zakonskih, podzakonskih akata i međunarodnih ugovora, obilježili su period od 2021. do 2022. godine. Dodamo li tome izazove organizovanog kriminala i korupcije, terorizma, trgovine ljudima, zaštite tajnih podataka i cyber infrastrukture, onda možemo reći da se Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljem tekstu Ministarstvo) u navedenom periodu, pored planiranih programskih zadataka, suočavalo s nizom neplaniranih aktivnosti, koje su okolnosti nametnule kao obavezne. U tom procesu, Ministarstvo je sve raspoložive kapacitete usmjerilo na ispunjavanje svojih obaveza, očekivanja građana, EU institucija i ključnih partnera u osiguranju uvjeta vladavine prava, jednakosti, pravne i opće sigurnosti.

Pored specifičnih obaveza koje se odnose na sektor sigurnosti, Ministarstvo se koncentrisalo na izvršavanje svojih zakonom propisanih nadležnosti i to:

- razvoj kapaciteta za izradu i analizu politika;
- osiguranje preduvjeta za usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa *acquis communautaire*, uz osiguranje primjene tog zakonodavstva;
- upravljanje resursima, uključujući one resurse koje Evropska unija stavi na raspolaganje izvršnim organima uprave.

Dakle, od Ministarstva sigurnosti BiH se očekivalo ne samo da direktno učestvuje u realizaciji specifičnih i konkretnih mjera koje diktira Evropska unija, već i obaveza koje proističu iz Strategije i Akcionog plana za reformu javne uprave. Period koji predstoji, podrazumjeva osiguranje zakonske uloge Ministarstva u koordiniranju i provođenju sigurnosne politike u Bosni i Hercegovini, što je veliki izazov s obzirom na fragmentiranost postojećeg sigurnosnog sektora u BiH. Da bi dale željene rezultate i transformisale sistem upravljanja, reforme se ne mogu planirati i provoditi djelimično, već zahtijevaju koordinirano upravljanje u skladu sa vizijom i postavljenim prioritetima. I upravo na tom principu, u okviru svog mandata, Ministarstvo je dalo svoj doprinos provedbi strateškog cilja - **ubrzati proces tranzicije i izgradnje kapaciteta**, kroz brojne aktivnosti u periodu 2021-2022. godina.

2.2. Doprinos ostvarenju srednjoročnih ciljeva -

Srednjoročni period 2021-2022. godina – doprinos ostvarenju ciljeva Ministarstva sigurnosti BiH:

Prema Godišnjem programu rada za 2021. godinu, Ministarstvo je imalo **204 programska zadataka**, koji su na kraju godine realizirani u procentu od **78%**, što smatramo visokim procentom realizacije, s obzirom na ambijent i okolnosti u kojima su funkcionisale institucije Bosne i Hercegovine od jula 2021. godine (zbir planiranih-urađenih i neplaniranih-urađenih obaveza daje ukupnu realizaciju Ministarstva). I pored toga, Vijeće ministara BiH (u daljem tekstu Vijeće ministara) usvojilo je 126 zaključaka koji su se odnosili na ovo Ministarstvo, te 27 poslaničkih pitanja, tako da je ukupan broj zaključaka Vijeća ministara iznosio **153** i oni su skoro u potpunosti ispunjeni. Ovim podacima treba dodati i znatan broj aktivnosti koje prvobitno nisu bile planirane, ali su ih okolnosti nametnule kao obavezne, što je još jednom, pokazalo spremnost Ministarstva na **ad hoc djelovanje**.

U narednoj 2022. godini, Ministarstvo je imalo **219 programskih zadataka** i oni su realizirani u procentu od **82 %**, što je također, visok procenat realizacije, s obzirom na ambijent i okolnosti u kojima su funkcionisale institucije Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara je usvojilo 134 zaključka koji su se direktno odnosili na ovo Ministarstvo i 23 poslanička pitanja, te je ukupan broj zaključaka iznosio **157** i oni su u najvećoj mjeri ispunjeni. Dodamo li tome i znatan broj realiziranih aktivnosti koje nisu bile predviđene ni Godišnjim, ni Srednjoročnim planom rada, onda je jasno da Ministarstvo sigurnosti BiH nastavlja tendenciju praćenja aktuelnih sigurnosnih izazova u Bosni i Hercegovini.

2.3. Najvažniji rezultati

- *Srednjoročni period 2021 -2022. godina, kroz ostvarenje najvažnijih ciljeva Ministarstva sigurnosti BiH:*

U kalendarskoj 2021. godini, Ministarstvo se pored migrantske krize i pandemije COVID-a 19, suočavalo sa izazovima koje nosi tempo harmonizacije propisa, te zastoja i sporosti donošenja zakonskih i podzakonskih akata i međunarodnih ugovora, usljed okolnosti i tempa rada državnih institucija. U cilju uspostave efikasnog sistema upravljanja migracijama, nakon višemjesečne izgradnje, otvoren je **Privremeni privatni centar Lipa**, udaljen tridesetak kilometara od Bihaća. U ovom kontejnerskom naselju, osiguran je smještaj za 1.500 ljudi, čime je znatno smanjen pritisak izbjeglica i migranata na gradsko središte, odnosno javne površine i napuštene objekte u užem centru Bihaća, a poseban prostor osiguran je za ranjive kategorije korisnika tj. porodice sa djecom i maloljetnike bez pratnje.

Ministarstvo je u ovom periodu intenzivno radilo na izradi **Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima**, te uputilo poziv članovima radne grupe da dostave dodatna pitanja i komentare o primjeni pomenutog Zakona, o kome će se diskutovati na okruglom stolu 2022. godine. Ovim Zakonom, propisuju se uvjeti i postupak ulaska stranaca u Bosnu i Hercegovinu, uključujući vizni i bezvizni režim, putne isprave, boravak i udaljavanje stranaca iz naše države, te njihov prihvata i stavljanje pod nadzor. Ministarstvo svakog mjeseca priprema i prosljeđuje Vijeću ministara BiH na usvajanje **Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini**, te svake godine izrađuje **Migracijski profil** (usvojen 26. maja na 38. sjednici Vijeća ministara BiH), kao jedan od uvjeta iz Mape puta.

Slijedom pomenutih aktivnosti, Vijeće ministara je na 34. sjednici, održanoj 22. aprila 2021. godine, usvojilo **Izveštaj o radu Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini**, dok je na 44. sjednici, održanoj 22. jula, usvojena **Informacija o doniranim sredstvima u opremi i novcu za potrebe pomoći migrantima i azilantima u Bosni i Hercegovini**. U okviru projekta "Smanjenje neregularnih migracija u EU, putem jačanja kapaciteta struktura, povezanih sa migracijama na Zapadnom Balkanu" u novembru je **održana Regionalna konferencija "Sarajevo Migration Dialogue"**, sa više od 150 učesnika. Ministri regiona, predstavnici Evropske Unije i međunarodnih organizacija razgovarali su o konkretnim prijedlozima za rješavanje pitanja iz oblasti migracija. Kao rezultat ovih razgovora, predložena je **Inicijativa zemalja Zapadnog Balkana za oblast migracija**. Već narednog mjeseca, u organizaciji Ministarstva, održan je sastanak donatora u oblasti upravljanja migracijama.

Vijeće ministara je na svojoj 40. sjednici usvojilo **Informaciju o aktivnostima Ministarstva sigurnosti BiH u prihvatu državljana Bosne i Hercegovine, koji se vraćaju iz Savezne Republike Njemačke u Bosnu i Hercegovinu na osnovu Evropskog putnog lista za povratak (EU Laissez-Passer)**. U pitanju je povratak državljana BiH iz SR Njemačke, koji se kao ekonomski migranti vraćaju komercijalnim i čarter letovima u Bosnu i Hercegovinu. Ukupni podaci readmisije pokazuju da je u 2021. godini obrađeno **378 zahtjeva za readmisiju 659 osoba**, od čega je 10 zahtjeva bilo iz prethodne godine, dok je novih zahtjeva bilo 368 za 649 osoba.

Kad je u pitanju pandemija COVID-a 19, Vijeće ministara je 28. januara 2021. godine na svojoj 24. sjednici usvojilo **Izvještaj o realizaciji Odluke o raspodjeli finansijskih sredstava, prikupljenih od domaćih pravnih i fizičkih osoba za borbu protiv COVID-a 19, uplaćenih na namjenski podračun Jedinog računa trezora BiH**, te 15. aprila na 33. sjednici **Informaciju o procjeni međuinstitucionalne saradnje tokom pandemije COVID-a**.

Uz navedene akte, Ministarstvo je pripremlilo informacije za Parlamentarnu skupštinu BiH o stanju trenutne epidemiološke situacije, predlagalo mjere i aktivnosti, te insistiralo na većoj koordinaciji nadležnih institucija, posebno u periodu pogoršane epidemiološke situacije, usljed korona virusa. Kao rezultat sastanka ministra sigurnosti BiH i ministra unutrašnjih poslova Republike Turske, u aprilu 2021. godine, stigla je donacija od **10.000 doza vakcina protiv korona virusa**, koje je Republika Turska uputila Bosni i Hercegovini. Donirane vakcine namijenjene su imunizaciji policijskih službenika i zaposlenika u policijskim agencijama na državnom nivou.

U izvještajnom periodu se intenzivno radilo na izradi i donošenju podzakonskih akata u oblasti azila. Tako je **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o azilu**, usvojen od strane ministra sigurnosti, stupio na snagu 18. decembra 2021. godine. Izrađen je i **Nacrt Pravilnika o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad centara za prihvatanje i smještaj tražitelja azila**. Prijedlog ovog Pravilnika, dostavljen je Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH, ali kako je u julu obustavljen rad državnih institucija, Pravilnik još uvijek nije razmatran. Nastavljeno je opremanje Azilantskog centra i ostvareno učešće u implementaciji projekta podrške radu Azilantskog centra od strane UNHCR-a. **Radna grupa za izradu Strategije u oblasti migracija i azila i Akcionog plana za period 2021-2025. godina**, pripemila je **Prijedlog pomenute Strategije**, koji je trenutno u fazi pribavljanja mišljenja nadležnih institucija.

Tokom cijele 2021. godine, Ministarstvo je osiguravalo prihvatanje i smještaj tražitelja azila u Azilantskom centru za vrijeme trajanja postupaka po zahtjevu za azil, uz osiguranje neophodnih higijensko-epidemioloških mjera po uputama nadležnih zdravstvenih institucija. Ukupno su zaprimljene **5753 potvrde** o iskazanim namjerama za podnošenje zahtjeva za azil (kojima je obuhvaćeno **6857 osoba**), dok je neposrednih zahtjeva za azil bilo 120 za 167 registrovanih osoba. Izdato je i 158 kartona za tražitelje azila, te zamijenjeno 145 kartona zbog potpunosti rubrika tražitelja azila.

Odlukom Vijeća ministara BiH sa 36. sjednice, usvojen je **Izvještaj o stanju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima i implementaciji Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu**, dok je na 40. sjednici usvojen **Izvještaj o radu Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije za 2020. godinu**. Održana su tri koordinacijska sastanka državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i koordinatora entiteta, kantona i Brčko Distrikta u cilju koordinacije aktivnosti na provođenju **Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima za period 2020-2023. godina**. U okviru borbe protiv terorizma i saradnje sa Evropskom unijom po **Zajedničkom akcionom planu za borbu protiv terorizma na Zapadnom Balkanu**, obavljen je proces prikupljanja i obrade podataka od nadležnih institucija, koji su krajem septembra dostavljeni Evropskoj komisiji za prvu polovinu 2021. godine.

U saradnji sa Vijećem sigurnosti UN-a, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, kontinuirano se radilo na ažuriranju **informacija o listiranju i delistiranju osoba i entiteta na sankcijskim listama VS UN-a**. Uporedo s tim, u sklopu priprema za **repatrijaciju preostalih državljana BiH iz Sirije**, Ministarstvo je izradilo i dostavilo Vijeću ministara BiH **Odluku o formiranju Koordinacionog tima za razvijanje sistema i procedura povratka i prihvata državljana Bosne i Hercegovine iz zona sukoba Sirije i Iraka**, koja je usvojena u martu 2021. godine. Koordinacioni tim kontinuirano radi na izradi **Plana repatrijacije i Programa reintegracije, rehabilitacije i resocijalizacije** preostalih državljana BiH iz Sirije i Iraka.

Ministarstvo je preduzimalo i niz aktivnosti u cilju izrade i usaglašavanja **Nacrta Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti**, jer je prethodno, 6. marta 2020. godine primilo Izvještaj predsjedavajućeg Radne grupe za izradu pomenutog zakonskog rješenja iz koga se moglo zaključiti da Radna grupa nije postigla saglasnost oko bitnih zakonskih odredbi. Potom je Ministarstvo izradilo Informaciju o zastoju izrade ovog propisa i uputilo je Vijeću ministara BiH, koje je ponovo, naložilo Radnoj grupi da nastavi aktivnosti, kako bi se usaglasili svi preostali članovi Zakona. Nakon dva održana sastanka, Radna grupa je donijela zaključak da ne može vršiti dalja usaglašavanja teksta Zakona zbog nepromjenjenih stavova predstavnika entitetskih institucija.

U cilju ponovnog pokretanja procesa, Ministarstvo je 4. maja 2021. godine održalo sastanak na visokom nivou, kome su prisustvovali predstavnici svih relevantnih institucija, te predstavnici međunarodne zajednice u BiH. Sastanak nije riješio zastoj, ali su njegovi učesnici upoznati sa suštinom problema u izradi ovog rješenja. Po okončanju sastanka, izrađena je i Vijeću ministara BiH upućena Informacija sa prijedlogom zaključaka za prevazilaženje trenutnog zastoja u izradi Zakona, no Vijeće ministara do danas nije raspravljalo o ovom prijedlogu.

U okviru aktivnosti iz ovog domena, Vijeće ministara je početkom 2021. godine donijelo **Odluku o formiranju Radne grupe za izradu dopune Procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini za period 2021-2023. godina sa pripadajućim Akcionim planom**. Ministarstvo je 30. jula uputilo Vijeću ministara BiH Prijedlog rješenja o imenovanju članova i zamjenskih članova Radne grupe i podgrupa za izradu dopune Procjene rizika i Akcionog plana, ali Vijeće ministara do danas nije raspravljalo o ovom Prijedlogu. U istom periodu – juli 2021. godine Vijeće ministara BiH je usvojilo **Odluku o formiranju Radne grupe za izradu Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma (2021-2026. godina)**, te su u međuvremenu održana četiri sastanka Radne grupe, na kojima je donesen zaključak da se Nacrt Strategije završi do februara 2022. godine.

Nastavljene su i aktivnosti na provedbi strateških dokumenta iz oblasti organizovanog kriminala i zloupotrebe opojnih droga, te je na 38. sjednici Vijeća ministara BiH usvojen **Izvještaj o praćenju i provođenju Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala 2017-2020. godina - za 2020. godinu**. Pomenuta Radna grupa priprema i novu **Strategiju za borbu protiv organizovanog kriminala za period 2021-2024. godina**, koja će po usvajanju **Procjene prijetnje od organizovanog kriminala u BiH**, biti dostavljena Vijeću ministara na usvajanje. U martu 2021. godine, **Komisija za uništavanje opojnih droga BiH** izvršila je uništavanje **1700 kg zaplijenjenih opojnih droga**, koje su bile deponovane u prostorijama Federalne uprave policije i Državne agencije za istrage i zaštitu BiH (SIPA).

U okviru koordiniranja i praćenja implementacije preporuka **Grupe zemalja Vijeća Evrope protiv korupcije (GRECO)**, pripremljene su tri informacije za Vijeće ministara BiH. Moneyval delegacija BiH je u protekloj godini održala jedan sastanak, te je sve aktivnosti ove delegacije u vidu objedinjavanja odgovora na upitnike Vijeća Evrope, pripremalo Ministarstvo sigurnosti BiH. Direkcija za evropske integracije je u maju 2021. godine informisala Ministarstvo o Zaključcima Kolegija za evropske integracije, vezanih za **pripremu Akcionog plana za realizaciju 14**

ključnih prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo u Evropskoj uniji, kojim se Ministarstvo sigurnosti BiH poziva da organizuje Ministarsku konferenciju za unutrašnje poslove, na kojoj bi se razmotrio radni dokument - Akcioni plan za realizaciju 14 ključnih prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo u EU.

Ministarstvo je organizovalo dva sastanka pomenute Ministarske konferencije na kojima je usvojen **Poslovnik o radu**, te izabrani predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg. Također je, dogovoreno da se radni Akcioni plan dostavi na usaglašavanje Radnoj grupi za evropske integracije za pravdu, slobodu i sigurnost, te da se nakon razmatranja na Radnoj grupi, radni dokument, odnosno, neusaglašeni stavovi, dostave Ministarskoj konferenciji za unutrašnje poslove. Ministarstvo je 7. juna 2021. godine o navedenom informisalo Direkciju za evropske integracije i tražilo da u skladu sa zaključkom Ministarske konferencije, dostavi Akcioni plan Radnoj grupi za pravdu, slobodu i sigurnost na usaglašavanje.

Uporedo s tim, Ministarstvo je putem radne grupe *The Working Group for Monitoring the Implementation of the Decision on Visa-free Travel of Citizens of Bosnia and Herzegovina to the EU/Schengen*, **realizovalo sve obaveze dostavljanja redovnih dvomjesečnih izvještaja Evropskoj komisiji o realizaciji obaveza iz Post viza liberalizacija monitoring mehanizma za Bosnu i Hercegovinu**, uključujući i sve podatke i informacije, koje su dodatno tražene od Bosne i Hercegovine. U 2021. godini, počela je i realizacija aktivnosti iz Akcijskih dokumenata IPA 2017 *EU support to home affairs to combat illegal acts*, dok je u okviru Akcijskog dokumenta IPA 2020 EU4 *Home Affairs*, počela izrada tehničkih specifikacija i prateće dokumentacije za realizaciju aktivnosti u okviru ovog Dokumenta. Ministarstvo je završilo sve obaveze dostavljanja prijedloga za izradu Akcijskih dokumenata IPA III za 2021 i 2022. godinu kroz učešće svojih predstavnika u okviru Konsultacijskog foruma Ureda Državnog IPA koordinatora (DIPAK) za ova dva dokumenta. Predstavnici Ministarstva također su, sudjelovali u radu konsultacijske grupe ključnih institucija za izradu **Strateškog odgovora Bosne i Hercegovine za IPA III**.

Doprinos ostvarenju strateških ciljeva u domenu opće i granične sigurnosti, ogleda se u izradi **Nacrta Zakona o graničnoj kontroli**, koji je usaglašen na Radnoj grupi i nakon provedene zakonske procedure 17. decembra 2021. godine, upućen Vijeću ministara na usvajanje. Prethodno je Vijeće ministara na svojoj 39. sjednici, održanoj 11 juna, usvojilo **Izvještaj o radu Koordinacionog tijela za praćenje provođenja strateških i operativnih ciljeva, utvrđenih Strategijom i Akcionim planom integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za 2019. i 2020. godinu**.

Granični prijelaz i most Svilaj na rijeci Savi između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, otvoren je 30. septembra 2021. godine za međunarodni promet. Ceremoniji otvaranja prisustvovala je i predsjednica Evropske komisije **Ursula von der Leyen**, a prije same ceremonije, Ministarstvo je izdalo rješenje o otvaranju privremenog graničnog prijelaza kako bi most Svilaj, te dio autoputa na Koridoru Vc, bio stavljen u funkciju za međunarodni promet putnika. Izdata su i 24 rješenja o određivanju privremenih graničnih prijelaza, sedam drugostepenih rješenja o žalbama na rješenja Granične policije BiH o kretanju i zadržavanju lica na međunarodnim aerodromima, te date četiri saglasnosti za izvođenje radova i izgradnju objekata u zaštitnom području državne granice.

U ovom segmentu treba pomenuti usvajanje **Odluke o formiranju Radne grupe za uspostavljanje kontakt tačke/čki za vatreno oružje u Bosni i Hercegovini** (28. sjednica VM BiH, održana 24. februara), kao jedne od aktivnosti koja nije bila planirana u Programu rada Ministarstva za 2021. godinu, te **Odluke o imenovanju Koordinacijskog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini** (30. sjednica VM BiH, održana 17. marta 2021. godine). Također je, usvojen **Izvještaj o radu Koordinacijskog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja** i nakon prikupljanja i obrade informacija, izrađen **Izvještaj o provođenju Mape puta za održivo rješavanje ilegalnog**

posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malim i lakim naoružanjem (SALW) i pripadajućom municijom na Zapadnom Balkanu do 2024. godine.

Odlukom Vijeća ministara sa 36. sjednice, održane 22. aprila, usvojen je **Izvještaj o provođenju Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme**. Ovim aktivnostima, treba dodati i 757 podnesenih zahtjeva za izdavanje odobrenja za kretanje naoružanja i vojne opreme, dok je u zakonskom roku odobreno 749 zahtjeva. Izdato je 370 saglasnosti za kretanje oružja i vojne opreme unutar Bosne i Hercegovine, 470 prethodnih saglasnosti za uvoz/izvoz oružja i vojne opreme u skladu sa zahtjevima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, te 53 saglasnosti za izdavanje Međunarodnog uvoznog certifikata. Komandi EUFOR-a u BiH dostavljena su 52 sedmična izvještaja o odobrenim kretanjima oružja i vojne opreme, te izvršena verifikacija i **uništavanje 1972 komada nelegalnog oružja i dijelova oružja**.

Važno je istaknuti da je u ovoj godini potpisan značajan broj međunarodnih sporazuma. Tako je u Sarajevu polovinom februara potpisan **Tehnički sporazum između Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Francuske o saradnji u oblasti borbe protiv ilegalne trgovine vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima**. U maju je putem razmjene nota uslijedilo potpisivanje **Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Japana o japanskoj bespovratnoj pomoći u iznosu od pet stotina miliona japanskih jena**. U istom periodu – maj 2021.godine, u Pogorici je došlo do potpisivanja **Sporazuma o izmjenama i dopunama Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Crne Gore o graničnim prijelazima za pogranični saobraćaj i četiri Aneksa Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Crne Gore o provođenju graničnih provjera na zajedničkim graničnim prijelazima na teritoriji Crne Gore (Aneks 1 i Aneks 2) i Bosne i Hercegovine (Aneks 3 i Aneks 4)**.

Dva mjeseca kasnije (juli 2021. godine) u Zvorniku su potpisani sljedeći sporazumi: **Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije o pograničnom saobraćaju, Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije o graničnim prijelazima, Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije o zajedničkim lokacijama na graničnim prijelazima i Aneks Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije o zajedničkim lokacijama na graničnim prijelazima za zajedničku lokaciju na graničnom prijelazu Bratunac (Novi Most) – Ljubovija (Novi Most)**. Na koncu treba pomenuti potpisane sporazume sa Republikom Grčkom i Republikom Mađarskom iz oblasti zaštite tajnih podataka, te **Memorandum o saradnji sa Slovačkom Republikom u oblasti azila i migracija**.

Nastavljena je i primjena bilateralnih sporazuma iz oblasti zaštite tajnih podataka, što podrazumjeva recipročno pružanje pravne pomoći u postupcima sigurnosnog provjeravanja. U ovom periodu je **upućeno 213 zahtjeva za pružanje pomoći u postupcima sigurnosnog provjeravanja, izdato 4975 dozvola za pristup tajnim podacima - BiH i NATO tajnim podacima**, te pokrenuto **7 postupaka za izdavanje industrijskih sigurnosnih dozvola**. U saradnji sa Visokom sudskim i tužilačkim vijećem, ostvarena je planska aktivnost u cilju **ispunjavanja uslova za rad sa tajnim podacima od strane pravosudnih tijela u BiH**, te u okviru projekta „**Informacionog sistema sigurnosnih provjera i izdavanja sigurnosnih dozvola u Bosni i Hercegovini**“, izvršena instalacija aplikacije i povezivanje informatičke opreme za bazu sigurnosnih dozvola.

Sa aspekta provođenja nadzora na pojedinačnim lokacijama na terenu, izvršeni su nadzori za skoro 30 institucija na svim nivoima organizacije u BiH. Broj certificiranih područja za zaštitu tajnih podataka iznosi **23 sigurnosna područja za rukovanje tajnim podacima BiH**, od čega je njih **šest certifikovano i za rukovanje NATO tajnim podacima**.

Kad je u pitanju izrada podzakonskih akata, pripremljen je i Vijeću ministara upućen **Pravilnik o postupku izdavanja sigurnosnog odobrenja ili akreditacije sistema informaciono-komunikacionih tehnologija za rukovanje tajnim podacima**, ali je vraćen na dalju doradu, te izrađena radna verzija **Pravilnika o krypto zaštiti u sistemima informaciono-komunikacionih tehnologija za obradu, prijenos i pohranu tajnih podataka**.

U okviru planiranih, zakonskih aktivnosti, Ministarstvo je izradilo i **Prijedlog Pravilnika o izgledu policijske uniforme**, koji je po dostavljanju pojedinačnih obrazaca 2-a za fiskalnu procjenu uticaja od strane svake policijske agencije, upućen na mišljenje Ministarstvu finansija i trezora BiH. Uporedo s tim, Vijeću ministara je nakon dopune materijala, upućen na usvajanje **Prijedlog Odluke o utvrđivanju visine posebnog dodatka na platu policijskim službenicima u policijskim organima Bosne i Hercegovine i državnim službenicima u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, koji obavljaju poslove u neposrednoj vezi s operativno-istražnim radnjama**.

Nakon skidanja s dnevnog reda sjednice Vijeća ministara, održane 20. maja 2021. godine, **Prijedloga Odluke o formiranju Koordinacionog tijela BiH za zaštitu i spašavanje u novom sazivu** zbog nacionalne neizbalansiranosti, Ministarstvo je dostavilo zahtjev nadležnim institucijama da imenuju dvoje dodatnih predstavnika u cilju postizanja pomenutog balansa. Do kraja godine dostavljeni su prijedlozi samo dva državna ministarstva, što nije bilo dovoljno da se postigne neophodni balans. Nije postignuta ni saglasnost Republičke uprave za civilnu zaštitu za formiranje **Mješovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje**, niti je održan koordinacijski sastanak u organizaciji Ministarstva sigurnosti, koje je uputilo poziv entitetskim upravama civilne zaštite i Odjelu za javnu sigurnost Brčko Distrikta za održavanje radionice na kojoj bi se izradio prijedlog odluke o formiranju ove jedinice.

Delegacija Evropske unije je Ministarstvu sigurnosti dostavila informaciju da je usvajanjem Odluke Evropske komisije, broj: IPA /2020/042-265, omogućeno pokretanje aktivnosti, predviđenih Akcionim dokumentom “EU4 Environment”, uključujući i aktivnost „**Studija izvodljivosti 112 za BiH**“, te je na inicijativu Ministarstva formirana radna grupa od predstavnika nadležnih institucija u cilju izrade projektnog zadatka. Prethodno su provedene preliminarne aktivnosti u cilju utvrđivanja modela osiguranja u slučaju prirodnih nesreća, te izrađena **Informacija o mogućnosti osiguranja u slučaju prirodnih nesreća u Bosni i Hercegovini**” sa prijedlogom zaključaka za Vijeće ministara. Paralelno s tim, održana je i **Godišnja konferencija Platforme za smanjenje rizika od katastrofa u BiH** u on-line formatu sa temom “**Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća institucija i organa Bosne i Hercegovine**”.

U okviru planiranih programskih aktivnosti iz domena zaštite i spašavanja treba istaći da je Bosna i Hercegovina uspješno realizovala projekat „**EU4CP BiH (Evropska unija za civilnu zaštitu BiH)**“, što je bio uslov za **pristupanje Mehanizmu civilne zaštite Evropske unije** (ukupna vrijednost projekta iznosi 2,5 mil.eura), u realizaciji Konzorcija MUP-a RH i AZUR asocijacije. Kroz ovaj Projekat, **nabavljena je oprema za strukture zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini u vrijednosti od 1 milion eura, dok je 15 miliona eura utrošeno za obučavanje i izradu dokumenata**.

Uspješno je završen i projekat „**Napredna regionalna koordinacija u nesrećama u zemljama Zapadnog Balkana – NICS**“, te od sredstava ovog projekta izvršena nabavka računarske i prateće opreme, potrebne za opremanje prostora predviđenog za trening NICS korisnika u okviru Ministarstva. Na koncu, treba pomenuti da je Ministarstvo izradilo radnu verziju **Zakona o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti za institucije Bosne i Hercegovine**, povećalo kapacitete cyber sigurnosti i elektronske razmjene podataka sa agencijama za provođenje zakona u BiH, što je nesumnjivo doprinjelo jačanju informacionog sistema Ministarstva sigurnosti.

Kalendarsku 2022. godinu obilježio je povratak migranata u matične države. Naime, Bosna i Hercegovina je bila prva država u regionu koja je počela deportaciju migranata, koji nezakonito borave na njenom prostoru, što je bio jedan od prioritetnih poslova Ministarstva sigurnosti. Po završetku složenih procedura, obavljenih na osnovu Sporazuma o readmisiji između Bosne i Hercegovine i Pakistana iz novembra 2020. godine, Služba za poslove sa strancima je 31. jula protekle godine, izvršila povratak prve grupe migranata s Međunarodnog aerodroma Sarajevo u Pakistan. Dva mjeseca kasnije tj. u septembru 2022. godine deportovana je i manja grupe migranata iz Maroka, a krajem godine po prvi put zabilježena grupa migranata iz Ruske Federacije, koji su imali uredne dokumente i kratko zadržavanje na ovim prostorima.

Na smanjenje populacije migranata, uveliko je uticala vizna politika susjednih država, koje su ograničile ulaz državljanima određenih zemalja, te zatvaranje Prihvatnog centra “Miral” u Velikoj Kladuši i prebacivanje najveće skupine migranata u Prihvatni centar “Lipa” kod Bihaća. Time je osigurano njihovo okupljanje na jednom mjestu i ujedno poboljšanje ukupne migrantske situacije. To je u svom Izvještaju o Bosni i Hercegovini u 2022. godini istakla i Evropska komisija, koja konstatuje **“da je postignut ograničeni napredak u Poglavlju 24 – Pravda, sloboda i sigurnost, posebno u pogledu ključnog prioriteta 8 iz Mišljenja ove Komisije, vezanog za upravljanje migracijama i azilom”**. U Izvještaju se također, navodi da su poduzeti značajni koraci ka uspostavi održivog sistema upravljanja migracijama u kojima je Ministarstvo sigurnosti BiH unaprijedilo koordinaciju sa nadležnim institucijama i preuzelo odgovornost iz okvira svojih ingerencija, što bi trebali podržati svi nivoi vlasti ove države.

Shodno tome, Vijeće ministara je na svojoj 80. sjednici, održanoj 7. decembra 2022. godine usvojilo **Strategiju u oblasti migracija i azila**, kojom se želi osigurati razvoj savremenog sistema migracija i azila u BiH po standardima Evropske unije, ali je njen Akcioni plan sa detaljno razrađenim aktivnostima nadležnih institucija, vraćen na doradu ovom Ministarstvu. U međuvremenu je usvojen i **Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad centara za prihvata i smještaj tražitelja azila – Azilantski centar**, kojim se određuje postupak prihvata, smještaja, boravka i kretanja stranaca u ovom Centru. Do kraja 2022. godine, **podneseno je 1479 potvrda o iskazanim namjerama za podnošenje zahtjeva za azil**, kojima je **obuhvaćeno 1866 osoba**, te izdata **143 kartona i 250 saglasnosti za njihovo produženje**.

Ministarstvo je polovinom decembra donjelo **Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o ulasku i boravku stranaca** (“Službeni glasnik BiH”, broj 83/22), te u okviru Radne grupe izradilo **Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima** i uputilo ga na mišljenje nadležnim institucijama. Ukupan broj zahtjeva za readmisiju u 2022. godini bio je 379 od strane 781 osobe. Primjenom evropskog, hitnog putnog lista za povratak državljanina BiH iz SR Njemačke - EU Laissez Passer od najavljenih 586, vraćene su 232 osobe. Kada je riječ o upravnim postupcima, **primljene su 124 žalbe**, od kojih je 120 riješeno, dok su četiri prenesene u narednu godinu. Sud BiH je donio 28 presuda po tužbi u upravnom sporu, dok je ovoj instituciji upućeno 30 odgovora na podnesene tužbe i jedan odgovor na apelaciju Ustavnom sudu BiH. Na sjednicama Vijeća ministara usvojeno je **12 informacija o stanju u oblasti migracija** (od čega jedna godišnja – za 2021. godinu i 11 mjesečnih za 2022. godinu), dok je odlukom ministra sigurnosti odobren **Program obuke u oblasti imigracija i azila za period 2022-2025. godina** i dostavljen nadležnim institucijama.

Doprinos ostvarenju srednjoročnih ciljeva, posebno se ogleda u usvajanju **Prijedloga Zakona o graničnoj kontroli** na 57. sjednici Vijeća ministara (9. novembra 2022. godine) i njegovo slanje u dalju parlamentarnu proceduru. Ovim Zakonom, uređuje se granična kontrola i prelazak državne granice BiH, granični prijelazi i linije, međunarodna policijska saradnja i niz drugih važnih pitanja, vezanih za graničnu kontrolu.

Prethodno je usvojen **Izvještaj o provođenju Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme** (28. jula 2022. godine na 54. sjednici Vijeća ministara) i održan sastanak sa privrednim subjektima u cilju njihovog upoznavanja sa izmjenama podzakonskih akata iz ove oblasti, te rješavanju problema koje imaju u poslovanju, vezanih za postupke koje provodi ovo Ministarstvo. U 2022. godini izdato je **514 prethodnih saglasnosti za uvoz/izvoz oružja i vojne opreme**, podneseno 12 izvještaja nadležnim institucijama i 52 sedmična izvještaja EUFOR-u. Najveći broj zahtjeva, odnosio se na kretanje oružja i vojne opreme unutar Bosne i Hercegovine, uz 161 najavu prelaska državne granice i kretanja kroz Bosnu i Hercegovinu stranih oružanih snaga i veoma važnih osoba. Na pomenutoj, 54. sjednici Vijeća ministara, usvojen je **Izvještaj o radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja** u kome je navedeno **uništenje 2490 komada oružja i dijelova oružja u Željezari “Ilijaš”**.

Aktivnostima u domenu granične sigurnosti treba dodati i **Odluku o formiranju međuagencijske Radne grupe za uspostavu Sistema za razmjenu podataka o putnicima (API/PNR)**, usvojenu na 56. sjednici Vijeća ministara BiH (26. 10. 2022. godine), te **Izvještaj o radu Koordinacionog tijela za praćenje provođenja strateških i operativnih ciljeva, utvrđenih Strategijom integrisanog upravljanja granicom i njenim Akcionim planom za 2021. godinu** (trenutno se prikupljaju podaci za izradu Izvještaja za 2022. godinu), usvojen 9. novembra 2022. godine na 57. sjednici Vijeća ministara. U Izvještaju se navodi da je tokom 2022. godine izdato 21 rješenje o određivanju privremenih graničnih prijelaza, 5 drugostepenih rješenja na žalbe izdatih rješenja Granične policije, te 8 saglasnosti za izvođenje radova i izgradnju objekata u zaštitnom području državne granice.

Sa aspekta kontrole i koordinacije strateških ciljeva u borbi protiv terorizma, posebnu važnost ima usvajanje **Strategije Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma za period 2021-2026. godina** na 57. sjednici Vijeća ministara. Ova Strategija se odnosi na sve nivoe vlasti u Bosni i Hercegovine, u skladu sa njihovim ustavnim ovlaštenjima, a njena primjena se odvija kroz izradu i revidiranje akcionih planova, koji prate ciljeve i mjere Strategije, te kreiraju modele nadzora i evaluacije. U nedostatku standardnih i operativnih procedura, te civilno-vojne saradnje u odgovoru na terorističke napade i sanaciju njihovih posljedica u III poglavlju ove Strategije, predviđeno je podizanje standarda i kapaciteta nadležnih institucija u cilju mobilizacije resursa institucionalnog, vojnog i privatnog sektora.

Realizacija pomenutih ciljeva podrazumjeva unapređenje i primjenu **Plana civilno-vojne saradnje** u pogledu zaštite žrtava terorističkih i sličnih djela, te osiguranje mahanizama za svaki vid pomoći žrtvama, naročito socijalne i zdravstvene pomoći. Posebnom odlukom Vijeća ministara BiH uspostaviti će se Koordinaciono tijelo za praćenje i primjenu pomenute Strategije, koga će činiti predstavnici nadležnih institucija svih nivoa vlasti u BiH i čiji će mandat biti vezan za period provođenja ovog dokumenta. Ministarstvo je tokom 2022. godine preduzimalo i niz aktivnosti u cilju izrade i usaglašavanja **Nacrta Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti**. Radna grupa za izradu ovog akta došla je do završne faze usaglašavanja samog teksta Zakona, čija izrada uveliko kasni zbog nemogućnosti usaglašavanja pojedinih zakonskih odredbi od strane prethodne Radne grupe.

U međuvremenu je izrađen drugi strateški akt – **Prijedlog Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala za period 2021-2024. godina** i polovinom novembra 2022. godine dostavljen Vijeću ministara na usvajanje. Izrada ovog dokumenta proizilazi iz analize i procjene prijetnje teškog i organizovanog kriminala u Evropskoj uniji (EU SOCTA) od strane EUROPOL-a i pokazuje povezanost organizovanih kriminalnih grupa na određenom području, koje predstavljaju ozbiljnu prijetnju sigurnosti Evropske unije.

Primjena ove Strategije ujedno, predstavlja važan korak u procesu evropskih integracija i jedna je od aktivnosti, koje se provode u cilju osiguranja što većeg stepena usklađenosti i koherentnosti svih nivoa vlasti ove države. Ugroženost Bosne i Hercegovine od organizovanog kriminala je realna i očekivana, a njegovi pojavi oblici imaju negativan uticaj na sve društvene tokove. Kontinuirana primjena Konvencije Vijeća Evrope o prevenciji terorizma i njenog Dodatnog protokola, rezultirala je izradom **Prijedloga izmjena i dopuna Krivičnog zakona BiH**, koji je **u sklopu inicijative 12 poslanika Parlamentarne skupštine BiH**, upućen u parlamentarnu proceduru. Ovom inicijativom, realizuje se preporuka Institucije ombudsmena za ljudska prava BiH, te Deklaracije o uspostavi dijaloga između novinarskih udruženja i parlamenata na prostoru Zapadnog Balkana, koju su koncem 2021. godine podržali predstavnici Parlamentarne skupštine BiH. Zaštita prava i sigurnosti novinara, te njihovih porodica, garantovana je mnogim međunarodnim ugovorima, a ovom inicijativom se žele potaknuti samoregulirajući mehanizmi i javna odgovornosti medijskih poslenika, uz promovisanje vrijednosti profesionalnog i etičkog novinarstva kao osnove svakog medijskog sadržaja.

Ministarstvo je predložilo, a Vijeće ministara BiH usvojilo (25. augusta 2022. godine) **Plan repatrijacije i Program reintegracije, rehabilitacije i resocijalizacije, preostalih državljana BiH iz Sirije i Iraka**. U pitanju je složeni process u kome se Planom repatrijacije omogućava siguran, humani i kontrolirani povratak državljana BiH, uz sigurnosne provjere, utvrđivanje identiteta i državljanstva svih osoba obuhvaćenih repatrijacijom, te pružanje diplomatsko-konzularne, pravne i humanitarne pomoći. Potom slijedi Program reintegracije, rehabilitacije i resocijalizacije svih kategorija bh državljana, uz primjenu mjera sigurnosti, zdravstvene i socijalne zaštite, ekonomske pomoći i zapošljavanja, pristupa obrazovanju, pravnoj pomoći u lokalnoj zajednici, te drugim, neophodnim mjerama. Podsjećanja radi, jedini organizovani povratak državljana BiH iz Sirije, dogodio u decembru 2019. godine kada je Tužilaštvu BiH izručeno više osoba, koje su sudjelovale u sukobima na stranim ratištima u Siriji. Istovremeno, Ministarstvo sigurnosti je potvrdilo povratak 6 žena i 12 djece sa pomenutog područja, a cijeli proces se odvijao u saradnji nekoliko državnih institucija sa Vladom Sjedinjenih Američkih Država i Ambasadom SAD-a u Bosni i Hercegovini.

U koordinaciji sa Sekretarijatom Grupe država Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije (GRECO-om), preduzete su brojne aktivnosti u cilju objave **Drugog dodatka Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine** sa preporukama ove međunarodne institucije. Izvještaj je objavljen na internet stranici GRECO-a i Ministarstva sigurnosti kao nosioca aktivnosti u ime Bosne i Hercegovine. Sa usvajanjem Drugog dodatka Izvještaja, okončan je postupak Trećeg kruga usklađivanja u odnosu na Bosnu i Hercegovinu. Od nadležnih institucija zatražena je dostava dodatnih informacija u skladu sa zahtjevima iz Privremenog izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a u Četvrtom krugu evaluacije. **Izvještaj o evaluaciji BiH u Petom krugu GRECO-evaluacije**, usvojen je na 92. plenarnoj sjednici GRECO-a, o čemu je **pripremljena Informacija za Vijeće ministara BiH i upućena na mišljenje nadležnim institucijama**.

U izvještajnom periodu je završen i na 57. sjednici Vijeća ministara usvojen **Godišnji izvještaj o stanju u oblasti trgovine ljudima i implementaciji Strategije suprostitavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini**. Provedene su mnoge aktivnosti u cilju unapređenja pravnog i institucionalnog okvira za prevenciju i zaštitu žrtava, te kažnjavanje počinitelja ovog krivičnog djela, poduzetog u cilju seksualne i radne eksploatacije, organizovanog prosjačenja, ugovorenih i prisilnih brakova, te poticanja na vršenje drugih krivičnih djela. Aktivnosti su poduzete na svim novima vlasti u Bosni i Hercegovini, u skladu sa akcionim planovima za provođenje pomenute Strategije i njih su pored državnog koordinatora, nadzirali koordinatori entiteta, kantona i Brčko Distrikta. Realizacijom ovih i drugih aktivnosti u narednom periodu Bosna i Hercegovina bi trebala ispuniti preporuke Evropske komisije iz niza dokumenata: Analitičkog izvještaja i Mišljenja o zahtjevu za članstvom Bosne i Hercegovine u Evropskoj uniji, Izvještaja Misijske i stručne procjene Evropske komisije o borbi protiv trgovine ljudima, te Direktive 2011/36/EU Evropskog parlamenta i Vijeća Evrope o sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima.

Doprinos ostvarenju utvrđenih ciljeva postignut je i usvajanjem **Godišnjeg izvještaja o situaciji i tendencijama u BiH u oblasti ponude i potražnje za opojnim drogama** (57. sjednica Vijeća ministara). U međunarodnom prometu narkotika Bosna i Hercegovina je i dalje tranzitna zemlja preko koje se odvija krijumčarenje opojnih droga ka većim potrošačkim centrima u Zapadnoj Evropi. Produkti kanabisa, heroin i sintetičke droge i dalje su najčešće opojne droge u BiH, u smislu njihovog krijumčarenja i upotrebe. Pri tome, treba dodati da krijumčari heroina većinom, zaobilaze ove prostore zbog loše putne komunikacije i konfiguracije terena za razliku od genetski modificirane marihuane takozvanog “skunka”, koji se lakše i više ilegalno prebacuje na ove prostore. Uz to, narko trgovci ostvaruju znatno veću zaradu od preprodaje heroina u većim evropskim centrima u odnosu na BiH i inače, postoje bitne razlike u obrascima korištenja, različitim dobnim skupinama i vrsti opojnih droga u BiH u odnosu na evropske i međunarodne standarde.

Uporedo s tim, pomenuti Izvještaj pokazuje da su kriminalne mreže na Zapadnom Balkanu usvojile šifriranu komunikaciju, te koriste on-line tržišta i kripto valute, kako bi zametnule novčane tragove. To nadalje, sugerise da tržište droge u regiji postaje sve više digitalno uvezano i omogućeno, te ova tehnologija i druge srodne, operativne inovacije donose prednost kriminalnim mrežama, uključenim u proizvodnju droge, trgovinu i pranje novca. Uz prisutnu korupciju funkcionera iz vlasti, koju kriminalne grupe koriste da bi uživali zaštitu države i ujedno širili svoju kriminalnu mrežu. Pored toga, Evropska komisija i Evropski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama od Vijeća ministara BiH traže da uvede fleksibilne mehanizme, koji omogućavaju redovno ažuriranje liste zabranjenih psihoaktivnih supstanci, kako se ne bi desilo da one slobodno cirkulišu na tržištu droga.

Vijeće ministara je u međuvremenu usvojilo i **Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju i imenovanju članova Komisije za uništavanje opojnih droga** (na 54. sjednici, održanoj 28. 07. 2022. godine). Ovom Odlukom, produžen je mandat članovima Komisije za uništavanje opojnih droga Bosne i Hercegovine do imenovanja novih članova Komisije. U narednom periodu, očekuje se realizacija mjera iz **Državne strategije nadzora, sprečavanja, suzbijanja i zloupotrebe opojnih droga**, koje pored ostalog, podrazumjevaju saradnju sa civilnim društvom, jačanje svijesti o zdravim stilovima života i očuvanju mentalnog zdravlja, sprečavanju razvoja bolesti ovisnosti o drogama, smrtnosti i raznim vrstama oštećenja zdravlja, uz povećanje institucionalnih kapaciteta kroz izmjene Krivičnog zakona BiH, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija BiH, Zakon o krivičnom postupku BiH, te pravnih rješenja u entitetskim zakonodavstvima.

Ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u oblasti suzbijanja zloupotrebe opojnih droga, vrši se kroz saradnju i redovno izvještavanje nadležnih međunarodnih organizacija, prije svih Evropskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA), Međunarodnog odbora za kontrolu opojnih droga (INCB-a), UN-ovog Ureda za droge i kriminal (UNODC-a) i Grupe za saradnju u borbi protiv zloupotrebe opojnih droga i nezakonite trgovine opojnim drogama – Pompidou grupe Vijeća Evrope.

Važno je istaknuti da je ovo Ministarstvo putem radne grupe *The Working Group for Monitoring the Implementation of the Decision on Visa-free Travel of Citizens of Bosnia and Herzegovina to the EU/Schengen*, **realizovalo sve obaveze dostavljanja redovnih dvomjesečnih izvještaja Evropskoj komisiji o realizaciji obaveza iz Post viza liberalizacija monitoring mehanizma za Bosnu i Hercegovinu**, koji se odnose na mjere i aktivnosti koje naša država preduzima u ovom procesu. Stoga je, u Petom izvještaju Mehanizma za praćenje viznog režima iz decembra 2022. godine, potvrđeno da BiH i dalje ispunjava kriterije za liberalizaciju viznog režima sa schengenskim prostorom. Uz navedene, završene su i sve obaveze, vezane za učešće predstavnika Ministarstva u radnim grupama za evropske integracije, što obuhvata i samo predsjedavanje Radnom grupom za evropske integracije, te dostavu podataka Informacionom sistemu evropskih integracija (ISEI-u).

U različitim misijama, u okviru mandata Ujedinjenih nacija od 2000. godine do danas, sudjelovalo je 375 pripadnika policijskih službi iz Bosne i Hercegovine. U pitanju su mirovne misije u Istočnom Timoru, Sudanu, Liberiji, Kongu, Kipru, Haitiju i Južnom Sudanu. Bosna i Hercegovina trenutno ima raspoređene policijske službenike u dvije mirovne misije i to u Južnom Sudanu (UNMISS) 13 policijskih službenika i na Kipru (UNFICYP) 6 policijskih službenika.

Ministar sigurnosti BiH i ministar unutrašnjih poslova Republike Srpske potpisali su 20. maja 2022. godine **Sporazum o upućivanju oficira za vezu Bosne i Hercegovine pri EUROPOL-u**. Odlaskom oficira za vezu u sjedište EUROPOL-a u Den Hagu sve policijske agencije bi dobile priliku da sudjeluju u zajedničkom radu i korištenju alata u borbi protiv najtežih oblika organizovanog kriminala, uz pristup analitičkim projektima i bazama EUROPOL-a, forenzičkim centrima itd. U okviru međunarodne policijske saradnje, treba pomenuti i dva sporazuma, potpisana sa nadležnim institucijama Republike Turske u septembru 2022. godine. U pitanju je **Sporazum o uzajamnoj zaštiti i razmjeni tajnih podataka u oblasti odbrambene industrije**, te **Sporazum o sigurnosnoj saradnji između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Turske**.

Jedna od najvažnijih aktivnosti Ministarstva u izvještajnom periodu 2021-2022. godina, odnosila se na ispunjavanje uvjeta za **ulazak Bosne i Hercegovine u članstvo Mehanizma civilne zaštite Evropske unije**. U Izvještaju Evropske komisije za 2022. godinu, ističe se značaj ovog procesa i potvrđuje da je Bosna i Hercegovina ostvarila zacrtane aktivnosti i postigla veliki napredak u oblasti civilne zaštite. To je rezultiralo potpisivanjem **Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske unije o članstvu u Mehanizmu** 6. septembra 2022. godine u Sarajevu, koji našoj državi donosi brojne benefite. Naime, Evropska komisija ima ključnu ulogu u koordinaciji odgovora na katastrofe širom svijeta, a Mehanizam civilne zaštite, osnovan 2001. godine u cilju jačanja saradnje, prevencije, pripravnosti i odgovora na katastrofe 27 država Evropske unije i 7 država članica (Island, Norveška, Srbija, Sjeverna Makedonija, Crna Gora, Turska, te sada i Bosna i Hercegovina) do sad je odgovorio na skoro 600 zahtjeva za pomoć unutar i izvan prostora Evropske unije.

Bosna i Hercegovina je i do sada koristila pomoć Mehanizma civilne zaštite EU kao zemlja primateljica, ali će sada kao punopravna članica, moći i aktivno pružati pomoć gdje god ona bude potrebna. Svaka hitna situacija, koja prevazilazi mogućnosti jedne države unutar ili izvan prostora Evropske unije, omogućava toj državi da traži pomoć u okviru Mehanizma civilne zaštite, što dodatno jača kapacitete spašavanja u vanrednim situacijama. Zajednički pristup omogućava koncentraciju stručnosti i kapaciteta interventnih službi, njihov naizmjeničan rad u momentima kad dođe do katastrofe, izbjegavanje dupliranja u pružanju pomoći, te osigurava da pomoć bude adekvatna potrebama onih koji su pogođeni katastrofom.

U skladu s tim, predstavnici Evropske komisije iz Bruxellesa održali su u Sarajevu dvodnevno predavanje predstavnicima sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini u cilju njihovog upoznavanja sa funkcionisanjem cjelokupnog Mehanizma civilne zaštite Evropske unije. Spremnost pripadnika civilne zaštite BiH da budu dio ovog sistema još jednom je dokazana prilikom održavanja pokazne vježbe **“Odgovor na zemljotres DG ECHO Field Exercise 2020”**, koja je u periodu od 26. do 29. aprila 2022. godine održana u okolini Sarajeva i ocjenjena najvišom ocjenom Generalne direkcije za evropske operacije civilne zaštite i humanitarne pomoći (DG ECHO-a).

Na osnovu preporuka iz Revizije učinka, vezanih za aktivnosti institucija BiH u provođenju mjera zaštite za period 2021/2022. godina, Vijeće ministara i Paralementarna skupština BiH usvojili su zaključak, kojim obavezuju Ministarstvo sigurnosti da pokrene aktivnosti na formiranje **Mješovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje u slučaju prirodnih ili drugih nesreća**, te njenog učešća u međunarodnim vježbama, operacijama pomoći i drugim aktivnostima u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini. Ministarstvo je u cilju rješavanja pomenute obaveze, uputilo poziv za sastanak entitetskim upravama civilne zaštite kako bi se postigao dogovor oko formiranja ove jedinice, ali Republička uprava civilne zaštite nije odgovorila na poziv, te dogovor nije postignut.

Vijeće ministara BiH je početkom novembra 2022. godine na svojoj 57. sjednici usvojilo **Informaciju o mogućnosti osiguranja u slučaju prirodnih nesreća u Bosni i Hercegovini**, te **Informaciju o implementaciji obaveza koje proističu iz Sendai deklaracije i cilja E – Okvira za smanjenje rizika od katastrofa u periodu od 2015. do 2030. godine**, kojom se obavezuje Ministarstvo sigurnosti da u saradnji sa nadležnim institucijama koordinira aktivnosti na izradi Prijedloga Strategije za smanjenje rizika od katastrofa Bosne i Hercegovine. U saradnji sa Ministarstvom odbrane BiH završene su sve aktivnosti u pripremi Partnerskih ciljeva za Bosnu i Hercegovinu u Procesu planiranja i preispitivanja (PARP) za 2019. godinu, te redovne aktivnosti u okviru PARP-a i NATO-ovog procesa odbrambenog planiranja.

Slijedom toga, ovo Ministarstvo je prepoznato i priznato **kao nosilac aktivnosti u koordinaciji upravljanja civilnim vanrednim situacijama, uključujući pružanje vojne pomoći civilnim vlastima** u cilju oporavka od prirodnih katastrofa ili onih koje su izazvane ljudskim faktorom. U sklopu obilježavanja **Svjetskog dana prve pomoći** u septembru i oktobru 2022. godine, održana su **dva ciklusa obuke državnih službenika i uposlenika o pružanju prve pomoći i protivpožarnoj zaštiti**. Ovim obukama se nastojao proširiti nivo znanja i svijesti o važnosti pružanja prve pomoći za vrijeme takozvanog „zlatnog sata“, od koga zavise nečiji životi ili u konačnici ishod liječenja u najbližoj zdravstvenoj ustanovi.

U okviru informatičke sigurnosti, uspješno su realizovane aktivnosti vezane za razvoj, održavanje i administraciju IKT-a iz nadležnosti Ministarstva, uz aktivno učešće u radu timova za borbu protiv cyber kriminala i rad na jačanju kapaciteta cyber sigurnosti Bosne i Hercegovine. Ova vrsta kriminala bilježi stalni porast i usmjerena je na privredu naše države, njenu infrastrukturu i poslovnu zajednicu. U većini slučajeva, cyber napadi dolaze izvan Bosne i Hercegovine, te se agencije za provođenje zakona oslanjaju na podršku policijskih agencija iz zemalja odakle dolaze ovi napadi. U narednom periodu očekuje se realizacija zakonodavnih aktivnosti iz ovog domena tj. izrada akata koji doprinose unapređenju IKT-a u oblasti ingerencija Ministarstva, te osigurava okvir za djelovanje Tima za odgovor na računarske incidente za institucije Bosne i Hercegovine (CERT-a), koji bi trebao biti smješten u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Na drugoj strani, u okviru zaštite tajnih podataka, nastavljeno je izdavanje sigurnosnih dozvola za uposlenike državnih i drugih institucija Bosne i Hercegovine, međunarodnih i regionalnih organizacija, te privrednih društava i pravnih osoba. Na osnovu podnesenih zahtjeva, **pokrenuto je 35 postupaka dodatnog sigurnosnog provjeravanja** zbog sumnje u postojanje sigurnosne smetnje, te u skladu sa važećom procedurom upućeno Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH (OSA-i), koja je dostavila 20 izvještaja o rezultatima ovih provjera. **Pokrenuto je i 16 postupaka za izdavanje industrijskih sigurnosnih dozvola, od kojih je 11 pozitivno riješeno**, te održano 50 radno-konsultativnih sastanaka sa predstavnicima privrednih kompanija u cilju izdavanja pomenutih dozvola. U okviru provođenja nadzora na pojedinačnim lokacijama na terenu u cilju zaštite tajnih podataka, **kontrolisano je 40 institucija na svim nivoima organizacije u BiH**, od kojih je 26 ispunilo uslove za rukovanje tajnim podacima u BiH, dok je 6 certificirano i za rukovanje NATO tajnim podacima.

III IZAZOVI U PROVOĐENJU

Kada je riječ o konkretnim izazovima u provođenju Srednjoročnog plana rada Ministarstva sigurnosti BiH u periodu 2021-2022. godina, mogu se navesti: **migrantska kriza, pandemija COVID-a 19, svakodnevni izazovi koje donosi¹ tempo harmonizacije propisa** sa Evropskim pravnim naslijeđem, poboljšanje tehnologije prikupljanja policijskih podataka, **nedostatak i sporost u donošenju zakonskih, podzakonskih akata i međunarodnih ugovora, te neblagovremeno usvajanje budžeta.** Nepostojanje konsenzusa svih ključnih aktera, uključenih u provođenje aktivnosti Srednjoročnog plana rada u velikoj mjeri je otežavajući faktor za njegovu uspješnu realizaciju. Pored toga, kasno usvajanje budžeta, odnosno Zakona o budžetu institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine neminovno utiče na brzinu procesa realizacije planiranih zadataka i aktivnosti.

IV NAUČENE LEKCIJE

Iskustva stečena u vanrednim prilikama, kakva su migrantska kriza i pandemija COVID-a 19, ukazuju na potrebu jačanja institucionalnih kapaciteta, kako kadrovskih, tako i materijalno-tehničkih, te uspostavu efikasnijeg mehanizma koordinacije i uvezivanja različitih nivoa vlasti u BiH u rješavanju najosjetljivijih pitanja unutarnje i vanjske sigurnosti Bosne i Hercegovine. Posebno u domenu zaštite granica, ilegalnih migracija, ilegalne trgovina ljudima, te zaštite sistema javnog zdravlja. Sigurnost Bosne i Hercegovine ovisi od svih elemenata državne moći na način da se oni zajednički uvezuju, planiraju i djeluju, kako bi Bosna i Hercegovina ostvarila sve mogućnosti koje joj stoje na raspolaganju i postigla sigurnost i dobrobit za sve svoje građane.

Provođenje sigurnosne politike kao najvažnije politike svake države, pa tako i Bosne i Hercegovine, zahtjeva puni angažman svih državnih organa i resora, čime se osigurava sagledavanje svih aspekata sigurnosnog sistema na integralan i sveobuhvatan način i pravovremeno prepoznaju sigurnosne prijetnje, planiraju mjere i adekvatan odgovor institucija na svim nivoima države.

Prioriteti sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine u narednom srednjoročnom razdoblju su:

1. Institucionalni razvoj i jačanje kadrovskih kapaciteta Ministarstva sigurnosti, Granične policije, Državne agencije za istrage i zaštitu, Službe za poslove sa strancima, Agencije za policijsku podršku, Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja, te Direkcije za koordinaciju policijskih tijela;
2. Podizanje nivoa materijalno-tehničke opremljenosti Ministarstva i pomenutih agencija za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini, te jačanje međuagencijske i međunarodne policijske saradnje kao glavnog uvjeta njihovog uspješnog rada;
3. Realizacija sporazuma o readmisiji i jačanje readmisijskih potencijala i kapaciteta u oblasti migracija i azila, uz unapređenje međunarodne saradnje i pružanja pravne pomoći u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorima, a sve u cilju jačanja institucija za evropske integracije;

¹ Opširnije na 4 i 5 stranici Uvoda Izvještaja.

4. Jačanje saradnje na unutrašnjem i međunarodnom planu u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina, zloupotrebe narkotika i zaštite tajnih podataka, uz podizanje kapaciteta za zaštitu i spašavanje i unapređenje saradnje sa INTERPOL-om i EUROPOL-om;
5. Kontinuirana edukacija stručnog kadra i njegovo približavanje standardima Evropske unije u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, privrednog kriminala i korupcije, ilegalnih migracija, terorizma, cyber sigurnosti, krijumčarenja i trgovine ljudima, te drugih kaznenih djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine;
6. Stvaranje pretpostavki za unapređenje sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine, posebno u domenu granične i opće sigurnosti i njegova integracija u jedinstven evropski sigurnosni prostor.

Jedan od prioritetnih zadataka Ministarstva sigurnosti BiH u narednom periodu, podrazumjeva osiguranje pretpostavki za bolju koordinaciju ključnih institucija Bosne i Hercegovine u sigurnosnom sektoru, u skladu sa njihovim nadležnostima, posebno u pogledu brzine djelovanja u kriznim situacijama i vanrednim prilikama kako bi se smanjio vremenski rok za realizaciju pojedinih aktivnosti, posebno provjera i postupanja koje zahtjevaju hitno reagovanje.

V - ZAKLJUČAK –

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je u periodu od 2021. do 2022. godine i pored svih izazova u provođenju svojih planova, u velikoj mjeri ostvarilo utvrđene strateške, srednjoročne i specifične ciljeve, te postiglo niz značajnih rezultata ne samo u oblastima svoga mandata, već i u oblastima u kojima ima koordinirajuću ulogu. Znatan broj urađenih, a u Programu rada neplaniranih obaveza Ministarstva prema Vijeću ministara BiH, ukazuje na tendenciju u radu ovog Ministarstva na praćenju aktuelnih sigurnosnih trendova u Bosni i Hercegovini i u skladu s tim, spremnosti na ad-hoc reagovanje.

Stabilna i jaka institucija je uvjet i parametar koji će se detaljno vrednovati u procesu integriranja u Evropsku uniju, što se posebno odnosi na Ministarstvo sigurnosti BiH u čijoj su direktnoj nadležnosti neka od najosjetljivijih pitanja za Evropsku uniju, poput zaštite granica, ilegalnih migracija, organizovanog kriminala, trgovine ljudima itd.

Glavni uvjeti za provedbu Srednjoročnog plana rada Ministarstva sigurnosti BiH su: bolja koordinacija ključnih institucija BiH u sigurnosnom sektoru, pravovremeno usvajanje zakonskih i podzakonskih akata, osiguranje finansijskih sredstava kroz blagovremeno usvajanje budžeta, te postojanje konsenzusa svih aktera, uključenih u provođenje aktivnosti koje doprinose realizaciji Srednjoročnog plana rada u predviđenim rokovima.